

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/4154,Konferencja-naukowa-Przemiany-polityczne-w-Polsce-w-latach-1988-1991-na-tle-upadku.html>
05.04.2026, 17:54

Konferencja naukowa „Przemiany polityczne w Polsce w latach 1988-1991 na tle upadku komunizmu w Europie Środkowo-Wschodniej” - Poznań, 5-6 listopada 2009

09.07.2009

Rola Polski w Jesieni Narodów 1989 roku, mimo że nasz kraj w latach 1988-1991 był pionierem przemian ustrojowych w Europie Środkowo-Wschodniej, jest często niedostrzegana i niedoceniana. Wynika to zarówno z braku symbolicznego przełomu, jak np. zburzenie muru berlińskiego, który przyciągałby uwagę mass-mediów i opinii publicznej, jak i braku odpowiednich narzędzi badawczych, np. ujmowania przełomu 1989 w Europie Środkowo-Wschodniej w perspektywie historyczno-porównawczej, pozwalających być może lepiej dostrzec rolę naszego kraju w Jesieni Narodów 1989 roku.

Celem naszej konferencji była analiza przemian ustrojowych, które na przełomie lat 80. i 90. dokonały się w naszym kraju na tle przemian w całej Europie Środkowo-Wschodniej. Za początek przemiany ustrojowej uznano rok 1988: wtedy po strajkach w sierpniu zrodził się pomysł Okrągłego Stołu, choć początki procesu zawierania kompromisu z opozycją można zasadnie przesunąć o dwa lata wcześniej (1986). Za koniec procesu transformacji - przynajmniej w sferze politycznej - uznano rok 1991 - datę pierwszych wolnych wyborów do parlamentu w Polsce i upadek ZSRR.

Program konferencji naukowej

Przemiany polityczne w Polsce w latach 1988-1991
na tle upadku komunizmu w Europie Środkowo-Wschodniej

organizowanej przez Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej, Oddział w Poznaniu
w dniach 5-6 listopada 2009

Miejsce obrad: Aula im. Biskupa Jana Lubrańskiego
w Collegium Minus Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza,
przy ul. Wieniawskiego 1 w Poznaniu

Dzień I - 5 listopada 2009

Sesja I: Miejsce Polski w przemianach w Europie Środkowo-Wschodniej
w latach 1988-1991

- Dr Konrad Białecki, (IPN, Oddział Poznań)
Dlaczego zgasło „Słońce Karpat”? Geopolityczne i wewnętrzne uwarunkowania upadku dyktatury Nicolae Ceausescu
- Dr Janusz Okrzesik (Wydział Wyższa Szkoła Bankowości i Finansów w Bielsku-Białej)

Jesień Ludów w perspektywie lokalnej: współpraca polskiej i czeskiej opozycji demokratycznej w latach 1988-1990 na Podbeskidziu i Północnych Morawach

- Mgr Jan Olaszek (Instytut Historii PAN/Biuro Edukacji Publicznej IPN)
Polska wobec exodusu obywateli NRD w 1989 r.
- Mikołaj Roszak (Instytut Historii UAM)
Współczesne koncepcje transformacji ustrojowych na przykładzie krajów byłego bloku komunistycznego w Europie na przełomie 80 i 90 lat minionego wieku
- Mgr Kinga Alicja Kowalik (Instytut Politologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie)
Podobieństwa i różnice w przemianach ustrojowych państw Europy Środkowo-Wschodniej.

Sesja II: Interpretacje przełomu politycznego w Polsce

- Prof. dr hab. Janusz Goćkowski (Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtusku)
Całościowa inżynieria społeczna jako postępowanie przywracające normalność ustroju życia zbiorowego
- Dr Dariusz Dobrzański (Instytut Filozofii UAM)
Porozumienie przy Okrągłym Stole w kontekście racjonalności komunikacyjnej Jürgena Habermasa
- Prof. UAM Dr hab. Krzysztof Brzechczyn (IPN, Oddział Poznań/Instytut Filozofii UAM)
Okrągły Stół w świetle koncepcji kompromisu społecznego

Sesja III: Od Okrągłego Stołu do wolnych wyborów

- Mgr Paulina Codogni (Collegium Civitas)
Wybory kontraktowe w rozmowach między stroną koalicyjno-rządową a stroną solidarnościowo-opozycyjną w przededniu i w trakcie obrad Okrągłego Stołu
- Dr Jolanta Hajdasz (Wyższa Szkoła Umiejętności Społecznych w Poznaniu)
Rozgłoszenia Polska Radio Wolna Europa - strategia i taktyka programowa w latach 1988-91
- Lech Dymarski (Wielkopolskie Muzeum Walk Niepodległościowych)
Spójrzanie spod Okrągłego Stołu
- 16:40-17:00 Dr Rafał Reczek (IPN, Oddział Poznań)
Reakcje społeczeństwa i władz województw poznańskiego, konińskiego, leszczyńskiego, pilskiego i zielonogórskiego wobec obrad „okrągłego stołu” i przygotowań do wyborów czerwcowych 1989 roku
- Janusz Pałubicki
Refleksje wokół Okrągłego Stołu

Dzień II - dzień 6 listopada 2009

Sesja III: Od Okrągłego Stołu do wolnych wyborów

- Dr Dorota Gałaszewska-Chilczuk (IPN, Oddział Lublin)
Największy wróg systemu i realny sojusznik opozycji? Rozważania o roli NZS w wydarzeniach 1989 roku
- Mgr Przemysław Zwiernik (IPN, Oddział Poznań)
Niezależne Zrzeszenie Studentów w Poznaniu wobec rozmów i decyzji Okrągłego Stołu w 1989 r.
- Mgr Marcin Kluzik (Instytut Politologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie)
Stosunek Liberalno-Demokratycznej Partii „Niepodległość” do koncepcji dialogu i porozumienia z komunistami. LDP „N” wobec rozmów w Magdalence i postanowień „Okrągłego Stołu”
- Mgr Paweł Antkowiak (Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM)

Restytucja samorządu jako efekt przemian politycznych 1989 roku

Sesja IV: Przełom 1989 roku w świadomości społecznej

- Dr Agnieszka Kula (Instytut Filologii Polskiej UAM)
Gdy już ostygną emocje... Rekonstrukcje świadomości przełomu na przełomie ostatnich 20 lat
- Dr Monika Grzelka (Instytut Filologii Polskiej UAM)
W poszukiwaniu tożsamości - prasowe dyskusje wokół inteligencji i jej roli po komunizmie (1988-1991)
- Dr Małgorzata Lisiewicz (Wydział Filologiczny Uniwersytetu Gdańskiego)
Wpływ przełomu społeczno-politycznego lat 1989-1991 na kształtowanie się polskiej tożsamości narodowej. Dylematy narodowej galerii sztuki pod koniec XX wieku
- Prof. dr hab. Dobrochna Dabert (Instytut Filologii Polskiej UAM)
Doświadczenie przełomu 1989 roku w polskim kinie

Sesja V: Przełom 1989 roku w Polsce w świadomości historycznej

- Dr Adam Mielczarek (Zakład Społeczeństwa Obywatelskiego IFiS PAN)
Polskie przemiany w oczach szeregowych działaczy podziemia
- Mgr Marta Maciszewska (Instytut Filozofii UAM)
Po co Nam Wasza „Solidarność”, czyli o solidarności z perspektywy współczesnego pokolenia młodych ludzi
- Dr Piotr Leśniewski (Instytut Filozofii UAM)
Rewolucja kontrracjonalna. O tak zwanym polskim przełomie w świadomości społecznej
- Dr Paweł Stachowiak (Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM)
Kościelna narracja o Okrągłym Stole po 1989 r. Szkic o ewolucji pamięci"
- Mgr Jerzy Janiszewski
Historiograficzne interpretacje przemian ustrojowych w Polsce

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)